

3. Прокунцев А.Ф. Преобразование и обработка информации с датчиков физических величин / А.Ф. Прокунцев, Р.М. Юмаев. – М.: Машиностроение, 1992. – 288 с.
4. Butz G. Long-term telemetric measurement of cardiovascular parameters in awake mice: a physiological genomics tool / G. Butz, M. Davisson, L. Robin / *Physiol. Genomics*. – 2001. – № 5. – P. 89–97.
5. Garner P. Mobil telecare – a mobile support system to aid the provision of community-based care / P. Garner, M. Collins, K. Cameron // *Journal Telemedicine and Telecare*. –1996. – Vol. 2. – P. 39–42.
6. Gross V. Long-term blood pressure telemetry in AT2 receptor-disrupted mice / V. Gross, A.F. Milia, R. T. Plehm et al. // *Journal of Hypertension*. – 2000. – №18. – P. 955–961.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОВ ПРОВЕДЕНИЯ ДИСПАНСЕРИЗАЦИИ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

Грушанская Н.Г., к.вет.н., доцент, Костенко В.М., к.вет.н., доцент, Цвиллиховский Н.И., д.б.н., академик НААН, Музычук С., студент магистратуры, nataliya2006@ukr.net

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

Аннотация. В работе изложены материалы собственных исследований авторов по определению клинических показателей (частота сокращений сердца, частота дыхания, частота сокращений рубца, термометрия) крупного рогатого скота при проведении диспансеризации. Приведены места расположения точек на поверхности тела животного, на которые крепятся датчики.

Ключевые слова: телеметрические системы, крупный рогатый скот, термометрия, частота сокращений сердца, частота дыхания, частота сокращений рубца, диспансеризация.

IMPROVEMENT OF METHODS OF CLINICAL EXAMINATION AMONG CATTLE

Grushanska N., Kostenko V., Tsvilikhovskij M., Muzika S.

nataliya2006@ukr.net

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

Summary. The material of own researches on development of the telemetry system for the determination of clinical parameters (heart rate, respiration, rumination, thermometry) during the clinical examination among cattle are shown in the article. Given the location of points on which are mounted sensors.

Key words: telemetry systems, cattle, thermometry, heart rate. respiration, rumination, clinical examination.

УДК 619:616.36

ВПЛИВ ГЕПАТОПРОТЕКТОРІВ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПЕЧІНКИ ЗА ЖИРОВОЇ ГЕПАТОДИСТРОФІЇ СОБАК

Гудима Т.М., аспірант¹ tarikdok_u Rambler.ru

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів.

Анотація. У статті представлено результати дослідження впливу гепатопротекторів на функціональний стан печінки собак за жирової гепатодистрофії. Проведене лікування собак, хворих на жирову гепатодистрофію, сприяло нормалізації біохімічних показників крові, що проявлялося зменшенням вмісту загального білірубину, активності АлАТ, АсАТ, ГЛДГ, ЛФ, ГГТП, зниженням вмісту загального холестеролу та концентрації жовчних кислот. Встановлено, що препарат Гепатіале Форте є більш ефективним за використання Ессенціале форте Н та Орнітил Плюс.

¹ © Науковий керівник Слівінська Л.Г., д.вет.н., професор,

Ключові слова: собаки, гепатодистрофія, ферменти, загальний білірубін, холестерол, жовчні кислоти, лікування, гепатопротектори.

Актуальність проблеми. Серед внутрішньої патології собак особливе місце займають хвороби печінки [1, 2]. Однією з поширених хвороб печінки є гепатодистрофія, яка характеризується дистрофією, некрозом і лізисом гепатоцитів, печінковою недостатністю і токсикозом [1]. Етіологічними факторами жирової гепатодистрофії є використання недоброякісних кормів, дефіцит в раціоні вітамінів і незамінних амінокислот, застосування лікарських препаратів, які мають гепатотоксичний вплив [2, 3].

Незважаючи на те, що у ветеринарній практиці добре зарекомендували себе підходи комплексного лікування, із застосуванням одночасно різних схем, питання лікування і профілактики жирової дистрофії до теперішнього часу залишаються актуальною проблемою [2-7].

Вітчизняна ветеринарна фармгалузь не забезпечує фахівців ветеринарної медицини препаратами з гепатопротекторними властивостями, які апробовані для дрібних домашніх тварин [1, 2]. Практикуючі лікарі найчастіше застосовують лікарські засоби, що використовують гуманна медицина (Гепабене, Глутаргін, Антраль, Лів 52, Симепар, Ессенціале, Ербісол та ін.) [2-5]. Доза останніх підбирається емпіричним шляхом, що перешкоджає досягненню позитивного клінічного ефекту, інколи є нераціональним та, в свою чергу, може бути шкідливим. Це визначає потребу розробки і впровадження ефективної комплексної схеми з використанням ветеринарних гепатопротекторів [6, 7].

Завдання дослідження. Визначити ефективність використання гепатопротекторів щодо покращення функціонального стану печінки у собак за жирової гепатодистрофії.

Матеріал і методи дослідження. Об'єкт дослідження: собаки хворі на жирову гепатодистрофію (n=60) – німецька вівчарка (n=24), спаніель (n=15), йоркширський тер'єр (n=9), метиси (n=12). Групу контролю склали клінічно здорові собаки (n=40). Тварини дослідних та контрольної груп утримувалися в домашніх умовах.

Лікування собак було комплексним і включало: дієту для всіх трьох груп ([Royal Canin Hepatic](#)); використання гепатопротекторів: для першої групи – Ессенціале форте Н, з розрахунку 1–2 капсули на тварину 2 рази на добу; собакам другої групи – Орнітил Плюс (Ornitil®Plus, виробник Вет Планет (Vet Planet), Польща), з розрахунку 1 таблетка на 15 кг живої маси раз на добу; собакам третьої групи – Гепатіале Форте (Hepatiale®Forte, виробник Вет Планет (Vet Planet), Польща) з розрахунку 1 таблетка на 15 кг живої маси раз на добу. Собакам всіх трьох груп застосовували комплекс вітамінів групи В (Гепаві-кел) 1 мл на 10 кг живої маси підшкірно.

Кров для досліджень відбирали з яремної вени двічі: до вранішньої годівлі і для визначення постпрандіального рівня жовчних кислот – через 2 години після неї. Повторне дослідження сироватки крові проводили на 30 добу від початку лікування.

У сироватці крові визначали вміст загального білірубіну; активність АсАТ, АлАТ, ЛФ, ГГТП; холестеролу за допомогою біохімічного аналізатора BS-120 (Shenzhen Mindray Bio-Medical Electronics Co., Ltd., Китай) з використанням реагентів фірми PZ Cormay S.A. (Польща) у лабораторії кафедри внутрішніх хвороб тварин та клінічної діагностики Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Ґжицького. Концентрацію жовчних кислот (ЖК) – ферментативним методом за допомогою тест-системи фірми "Audit Diagnostic".

Статистичну обробку отриманих результатів проводили з допомогою програмного забезпечення (програм StatWin та Excel 2010). Вірогідність показників (p) оцінювали за критерієм Стьюдента.

Результати дослідження. Концентрація загального білірубіну в сироватці крові клінічно здорових собак була в межах 1,0–4,0 мкмоль/л (табл.). Гіпербілірубінемію виявили у 60 % хворих собак першої дослідної групи, 80 % – другої та 70 % – третьої до лікування, що, на нашу думку, вказує на порушення пігментної функції печінки та холестаза. Після лікування концентрація білірубіну у сироватці крові тварин першої та другої дослідних груп знижувалась і в середньому становила 4,3±0,09 мкмоль/л та 3,9±0,10 мкмоль/л відповідно (табл.). У третій дослідній групі концентрація білірубіну була вірогідно меншою на 27,9 % (**p<0,01) порівняно з показником до лікування.

Білірубінемію після лікування собак за гепатодистрофії діагностували у 50 і 20 % тварин першої і другої груп відповідно. Концентрація загального білірубіну в сироватці крові в середньому була вірогідно вищою (*p<0,001; **p<0,001) порівняно із клінічно здоровими. У сироватці крові собак третьої групи концентрація загального білірубіну була вірогідно нижчою (°°p<0,001)

Таблиця

Назва	Біометричний показник	Клінічно здорові тварини, n=40	I група, n=20		II група, n=20		III група, n=20	
			До лікування	Після лікування	До лікування	Після лікування	До лікування	Після лікування
Загальний білірубін, мкмоль/л	lim	1,0-4,0	1,1-7,2	3,2-4,8	1,2-7,2	2,2-4,4	1,03-7,5	1,5-4,1
АлАТ, од/л	M±m	2,8±0,14	4,4±0,39	4,3±0,09***	4,6±0,34	3,9±0,10**	4,2±0,29	3,03±0,17***
АсАТ, од/л	lim	19,1-48,5	59,5-106,4	41,2-65,9	65,6-92,1	36,1-60,4	65,7-95,3	24,1-49,4
АсАТ, од/л	M±m	34,1±1,39	87,2±2,86	53,8±1,38***	80,7±1,68	49,5±1,86**	82,0±1,57	36,7±1,67***
АсАТ, од/л	lim	19,2-39,6	44,6-99,6	33,2-53,7	45,7-65,1	30,4-48,7	45,7-74,5	20,3-41,1
ГЛДГ, од/л	M±m	26,3±0,90	63,2±3,50	44,8±0,91***	54,8±1,42	41,1±1,27***	55,6±2,00	28,2±1,37***
ГЛДГ, од/л	lim	1,1-4,9	6,5-9,0	3,4-6,9	6,6-8,0	2,9-6,4	6,7-7,6	1,4-5,2
ЛФ, од/л	M±m	3,1±0,14	7,4±0,16	5,6±0,16***	7,1±0,08	5,4±0,20**	7,1±0,06	3,2±0,22***
ЛФ, од/л	lim	52,5-96,95	156,6-215,3	94,4-177,3	171,1-210,9	79,9-162,3	155,5-215,0	54,3-98,6
ГГТП, од/л	M±m	73,5±2,04	186,8±3,83	132,9±4,80***	186,7±2,94	110,4±7,66***	180,8±3,59	71,2±3,17***
ГГТП, од/л	lim	2,1-4,82	6,5-9,8	4,6-7,1	6,2-9,7	3,8-6,4	6,6-8,7	2,8-5,1
Холестерол, ммоль/л	M±m	3,3±0,12	7,9±0,19	5,9±0,12***	7,7±0,18	5,3±0,18**	7,5±0,13	3,8±0,16***
Холестерол, ммоль/л	lim	3,8-5,6	2,6-9,9	3,4-6,9	2,7-9,6	3,7-6,2	2,7-9,7	4,0-5,8
ЖК, мкмоль/л	M±m	4,6±0,09	5,6±0,54	5,3±0,19**	5,1±0,52	4,9±0,19	5,0±0,53	4,7±0,12
ЖК, мкмоль/л	lim	2,8-7,9	11,6-44,1	7,1-18,2	11,6-38,7	6,4-14,1	11,1-32,3	3,1-8,3
до годівлі	M±m	5,0±0,25	23,2±2,24	11,8±0,51***	16,9±1,33	10,4±0,55**	16,2±1,12	4,9±0,40***
ЖК, мкмоль/л	lim	12,3-16,8	25,0-78,4	14,5-25,6	25,0-59,1	13,6-22,3	25,3-59,9	12,0-18,1
2 год. після годівлі	M±m	14,3±0,20	48,1±3,60	20,9±0,54***	37,1±2,11	17,8±0,59***	36,6±2,55	15,3±1,31***

Біохімічні показники крові собак

порівняно з першою і другою групами. Отримані результати свідчать про покращення білірубінсинтезувальної та жовчовидільної функції печінки.

Гіперферментемію (АлАТ та АсАТ) виявили у всіх хворих собак за гепатодистрофії (табл.).

Лікування собак, хворих на гепатодистрофію, сприяло нормалізації показників функціонального стану печінки, що проявлялося зменшенням активності АлАТ на 38,3 % (* $p < 0,001$), 38,7 % (** $p < 0,001$) та 55,2 % (** $p < 0,001$) відповідно у всіх трьох групах порівняно із показниками до лікування. Одночасно вірогідно знизилась активність АсАТ у сироватці крові на 29,1 % (* $p < 0,001$), 25 % (** $p < 0,001$), 49,3 % (** $p < 0,001$;) у кожній дослідній групі.

У частини собак (60 і 80 %) першої і (50 і 55 %) другої груп активність АлАТ і АсАТ після лікування була вірогідно вищою (* p , ** $p < 0,001$) порівняно з клінічно здоровими, а у тварин третьої групи була вірогідно (°° $p < 0,001$) нижчою порівняно з першою та другою. Отже, застосування гепатопротекторів сприяє відновленню гепатоцитів і функціонального стану печінки загалом.

Активність ГЛДГ у сироватці крові собак за гепатодистрофії зростала у всіх досліджуваних тварин (табл.), що вказує на порушення структури гепатоцитів [8, 9]. Після проведеного лікування встановлено зниження активності ГЛДГ у всіх дослідних групах на 24,3 % (* $p < 0,001$), 23,9 % (** $p < 0,001$), 54,9 % (** $p < 0,001$) порівняно із хворими собаками до лікування, що вказує на відновлення гепатоцитів.

Щодо клінічно здорових собак активність ГЛДГ у тварин першої і другої груп була вірогідно вищою (* $p < 0,001$, ** $p < 0,001$) в 1,8 та 1,7 раза відповідно. Після лікування активність ГЛДГ у сироватці крові собак третьої групи була вірогідно нижчою (°° $p < 0,001$; °°° $p < 0,001$) на 42,8 і 40,7 % порівняно з першою та другою групами. Отримані результати свідчать про відновлення гепатоцитів, адже даний фермент локалізується у мітохондріях клітин печінки.

Активність ЛФ та ГГТП в сироватці крові була високою у всіх дослідних собак (табл.), що вказує на розвиток внутрішньопечінкового холестазу [10, 11]. Після проведеної терапії активність ЛФ у сироватці крові дослідних тварин знизилась на 28,9 % (* $p < 0,001$), 40,9 % (** $p < 0,001$), 60,6 % (** $p < 0,001$). Активність ГГТП у сироватці крові тварин після лікування знизилась на 25,3 % (* $p < 0,001$), 31,2 % (** $p < 0,001$), 49,3% (** $p < 0,001$), порівняно із хворими собаками.

У собак першої та другої дослідних груп активність ЛФ у сироватці крові після лікування була вірогідно вищою (* $p < 0,001$; ** $p < 0,001$) на 80,8 і 50,2 % порівняно із клінічно здоровими тваринами, а у третьої групи в середньому становила $71,2 \pm 3,17$ од/л, що відповідає значенню клінічно здорових тварин (табл.).

Активність ГГТП після лікування у собак першої та другої груп була вірогідно вищою (* $p < 0,001$; ** $p < 0,001$) щодо клінічно здорових тварин і третьої групи. У третій дослідній групі активність ферменту ГГТП була в межах коливань порівняно з клінічно здоровими тваринами (табл.). Виявлені позитивні зміни свідчать про відновлення жовчоутворення та жовчовиділення і є сприятливою прогностичною ознакою.

У 50 % хворих собак першої групи, 40 % другої та третьої дослідних груп діагностували гіперхолестеролемію, що вказує на захворювання печінки з порушенням процесів утворення жовчних кислот та жовчовиділення [8], у 30% тварин першої групи та 45 % другої та третьої дослідних груп відповідно - гіпохолестеролемію – зниження синтетичної функції гепатоцитів [8, 9]. Після проведеного комплексу лікувальних заходів середній вміст холестеролу у сироватці крові собак першої, другої та третьої дослідних груп мав тенденцію до зниження на 5,4 % ($p < 0,5$); 3,9 % ($p < 0,5$) та 6,0 % ($p < 0,5$) порівняно з хворими тваринами.

Після лікування вміст холестеролу у сироватці крові першої дослідної групи був вірогідно вищим (°°° $p < 0,01$) порівняно з третьою групою та клінічно здоровими тваринами (* $p < 0,01$). Зниження вмісту загального холестеролу, на нашу думку, пов'язане із відновленням функціонального стану печінки та покращенням жовчовидільної функції.

Визначення концентрації жовчних кислот у сироватці крові є специфічним і чутливим тестом для виявлення гепатобіліарних захворювань. Чутливість тесту збільшується за умови визначення холатів до та 2 години після годівлі [9-13].

Наші дослідження показали, що концентрація ЖК у сироватці крові, як до годівлі, так і після неї, була підвищеною у хворих собак (табл.). Після проведеного лікування концентрація жовчних кислот у сироватці крові до годівлі та 2 години після неї знизилась на 49,1 % (* $p < 0,001$) та 56,5 % (* $p < 0,001$) тварин першої групи, 38,5 % (** $p < 0,001$) та 52 % (** $p < 0,001$) другої, 69,8 % (** $p < 0,001$) та 58,2 % (** $p < 0,001$) третьої. Такі позитивні зміни, на нашу думку, пов'язані із відновленням жовчовидільної функції печінки та ентерогепатичної циркуляції жовчних кислот.

У першій та другій дослідних групах концентрація жовчних кислот в сироватці крові собак до годівлі після лікування була вірогідно вищою (°° $p < 0,001$; °°° $p < 0,001$) порівняно з третьою

групою тварин, а через 2 години після годівлі вірогідну різницю виявили лише у першій групі ($p < 0,001$).

Отже, комбінація L-орнітину та соєвих есенціальних фосфоліпідів у собак найоптимальніше регулює функції печінки та має захисні властивості під час лікування печінкової недостатності. L-орнітин регулює цикл сечовини у собак, відіграє роль у трансформації аміаку, також знижує рівень його токсичності. Соєві фосфоліпіди разом з жовчними кислотами відіграють життєво важливу роль у перетравленні жирів та абсорбції жиророзчинних вітамінів.

Висновки

1. У хворих собак за гепатодистрофії встановлено порушення функціонального стану печінки, зокрема зростання вмісту загального білірубину, активності АлАТ, АсАТ, ГЛДГ, ЛФ, ГГТП, гіпо-, гіперхолестеролемію, підвищення концентрації жовчних кислот.

2. Застосування ветеринарних гепатопротекторів у комплексній схемі лікування собак за жирової гепатодистрофії сприяло нормалізації біохімічних показників крові, відновленню функціонального стану печінки у собак всіх трьох груп, що сприяло зменшенню вмісту загального білірубину, активності АлАТ, АсАТ, ГЛДГ, ЛФ, ГГТП, зниженню вмісту загального холестеролу та концентрації жовчних кислот.

3. Встановлено, що препарат Гепатіале Форте є більш ефективним за використання Есенціале форте Н та Орнітил Плюс.

Література

1. Внутрішні хвороби тварин [текст]: підручник / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; за ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч. 1. – 528 с.
2. Анохин Б.М. Лечение собак при гепатозе / Б.М. Анохин, В.А. Корнушина, А.Б. Анохин // Ветеринария, 1999. – № 2. – С. 55–57.
3. Денисенко В. Н. Диагностика и лечение болезней печени у собак / В. Н. Денисенко, Е. А. Кесарева. – М.: Колос, 2006. – 63 с.
4. Соловійова Л.М. Порівняльна оцінка методів діагностики і терапії гепатодистрофії собак: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук: спеціальність 16.00.01 "Діагностика і терапія тварин" / Л.М. Соловійова – Біла Церква, 2004. – 20 с.
5. Болезни собак и кошек. Комплексная диагностика и терапия болезней собак и кошек : учеб. пособие / [Т. К. Донская Г. Г. Щербаков, Г.В. Полушин]; под ред. С.В.Старченкова. – СПб. : Спец. литература, 2006. – 655 с.
6. Гудима Т.М. Лікування собак службових порід за гепатодистрофії / Т.М. Гудима // Вісник Білоцерків. нац. аграр. ун-ту: Зб. наук. праць. – Вип. 14 (114). – Біла Церква, 2014. – С. 36–40.
7. Hudyma T.M. Therapeutic efficacy of Hepatiale®Forte in treatment of the dogs with hepatodystrophy / T.M. Hudyma , L.G.Slivinska // Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences, III(5), Issue: 41, 2015. – P. 51-53. www.seanewdim.com
8. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині [текст]: довідник / В.В. Влізло, Р.С. Федорчук, І.Б. Ратич та ін.; за ред. В.В. Влізла. – Львів : СПОЛОМ, 2012. – 764 с.
9. Ветеринарна клінічна біохімія [текст]: підручник / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка та В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
10. Daniel P. Schlesinger. Serum bile acids and the assessment of hepatic function in dogs and cats / Daniel P. Schlesinger, Stanley I. Rubin // Can Vet J. 1993 April; 34 (4): – P. 215–220.
11. Bunch SE. Diagnostic tests for the hepatobiliary system. In: Nelson RW, Couto CG, eds. Essentials of Small Animal Medicine. Toronto: Moseby Year Book, 1992: – P. 379–397.
12. Jensen At. Evaluation of fasting and postprandial total serum bile acid concentration in dogs with hepatobiliary disorders. J VetMed 1991. – A38. – P. 247–254.
13. Гудима Т.М. Жовчоутворювальна та жовчовидільна функції печінки у собак службових порід / Т.М. Гудима, Л.Г. Слівінська // Вісник Білоцерків. нац. аграр. ун-ту: Зб. наук. праць. – Вип. 13 (108). – Біла Церква, 2014. – С. 75–78.

ВЛИЯНИЕ ГЕПАТОПРОТЕКТОРОВ НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ПЕЧЕНИ ПРИ ЖИРОВОЙ ГЕПАТОДИСТРОФИИ СОБАК

Гудыма Т.М., аспирант ©, tarikdok_uarambler@rambler.ru

Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий имени С.З.

Гжицкого, г. Львов.

Аннотация. В статье представлены результаты исследования влияния гепатопротекторов на функциональное состояние печени собак при жировой гепатодистрофии. Проведенное

лечение собак, больных жировой гепатодистрофией, способствовало нормализации биохимических показателей крови, что проявлялось в уменьшении содержания общего билирубина, активности АлАТ, АсАТ, ГЛДГ, ЛФ, ГГТП, снижении содержания общего холестерина и концентрации желчных кислот. Установлено, что препарат Гепатиале Форте является более эффективным при использовании Эссенциале форте Н и Орнитил Плюс.

Ключевые слова: собаки, гепатодистрофия, ферменты, общий билирубин, холестерин, желчные кислоты, лечение, гепатопротекторы.

EFFECT OF HEPATOPROTECTORS ON FUNCTIONAL STATE OF THE LIVER IN DOGS WITH FATTY HEPATODYSTROPHY

Hudyma T.M., tarikdok_uarambler@rambler.ru

Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z. Gzhytskyj, Lviv

Summary. The article presents the investigations results of hepatoprotectors effect on functional state of the liver in dogs with fatty hepatodystrophy. The treatment of dogs suffering from fatty hepatodystrophy contributed to the normalization of blood biochemical parameters, which manifested a decrease of total bilirubin, ALT, AST, HLDH, ALP, GGT activity, reduction of total cholesterol and bile acid concentration. It was established that Hepatiale Forte is more effective with use of Essentiale Forte N and Ornityl Plus.

Key words: dogs, hepatodystrophy, enzymes, total bilirubin, cholesterol, bile acid, treatment, hepatoprotectors.

УДК 636.4.084.1:636.087.8:619:612.017

ВПЛИВ ФІТОБІОТИКА НА ПОКАЗНИКИ Т- і В-КЛІТИННОГО ІМУНІТЕТУ ПІДСИСНИХ ПОРОСЯТ

Лукашук Б.О., аспірант² lukaw4yk@gmail.com

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

Анотація. У статті представлені результати впливу фітобіотики ЕКСТРАКТ™ 6930 на показники Т- і В-клітинного імунітету в складі основного раціону підсисних поросят в умовах сучасного свиного комплексу.

Встановлено, що застосування ЕКСТРАКТ™ 6930 сприяло збільшенню кількості Т-лімфоцитів (Т-загальних, Т-активних і Т-хелперів), а також В-лімфоцитів. Аналіз отриманих даних дає змогу стверджувати, що доцільно застосовувати ЕКСТРАКТ™ 6930 як ефективний спосіб профілактики захворювань поросят, зокрема незаразних хвороб шлунково-кишкового тракту в підсисний період.

Ключові слова: підсисні поросята, фітобіотик, клітинний імунітет, Т-лімфоцити, В-лімфоцити, шлунково-кишкові захворювання.

Актуальність проблеми. У перші три доби життя організм поросят захищений колостральним імунітетом, який забезпечують материнські антитіла. Лише невелика частина імуноглобулінів передається через плаценту, тому основну їх масу поросята отримують з молозивом свиноматки. Проте на 15–25 добу життя вони зазнають розпаду, а власні антитіла у поросят починають синтезуватися на низькому рівні лише з 7–14-денного віку [1, 2].

Отже, активність імунної системи у перші дні життя поросят є низькою внаслідок гальмування синтезу імуноглобулінів колостральними антитілами [1].

До 30-денного віку у поросят завершується диференціація імунокомпетентних клітин (Т- і В-лімфоцитів) та формується основна маса плазмоцитів, здатних до активної продукції антитіл [3].

² Науковий керівник Слівінська Л.Г., д.вет.н., професор,